

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

Aika 22.07.2024, klo 15:00 - 15:04

Paikka Kuntala, valtuustosali / Teams-kokous

Käsitellyt asiat

§ 156 Laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 157 Pöytäkirjan tarkastus

§ 158 Valtiovarainministeriön päätös Padasjoen kunnan oikaisuvaatimukseen koskien vuoden 2024 kunnan peruspalvelujen valtionosuuspäätöstöksestä/muutoksen hakeminen Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Heikki Toivonen, puheenjohtaja
Mira Vilkman, 1. varapuheenjohtaja
Ilpo Siljander, 2. varapuheenjohtaja
Pasi Ahola
Eeva-Riitta Kusmin
Anne Lepistö

Muut saapuvilla olleet

Jyri Mäntylä, sihteeri
Rauno Hännikäinen, valtuuston puheenjohtaja
Silja Savola, valtuuston 1. varapuheenjohtaja
Moona Leinonen, harjoittelija

Poissa

Leena Hopeela-Juvonen, varajäsen
Kalle Jaakkola, varajäsen
Janne Kallio, varajäsen
Sauli Kivinen, varajäsen
Mikko Korkeela, varajäsen
Elina Luukka, varajäsen
Janne Rajala
Ari Rantanen, valtuuston 2. varapuheenjohtaja
Juha Rehula, Kunnanjohtaja, esittelijä

Allekirjoitukset

Heikki Toivonen
Puheenjohtaja

Jyri Mäntylä
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

05.08.2024

05.08.2024

Mira Vilkman
Pöytäkirjan tarkastaja

Anne Lepistö
Pöytäkirjan tarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Nähtävillä kunnan www-sivuilla 6.8.2024

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

§ 156

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouksen puheenjohtajan tehtäviin kuuluu selvittää, ovatko kokouksen pitämisen lailliset edellytykset olemassa. Jotta kokous olisi päätösvaltainen, riittävän määrän toimielimen jäseniä on oltava läsnä. Valtuuston kokouksessa pitää olla läsnä vähintään 2/3 valtuutetuista ja kunnan muun toimielimen kokouksessa enemmän kuin puolet jäsenistä (kuntalain 103 §). Jollei näin ole, kokousta ei voida lainkaan pitää.

Puheenjohtajan on myös todettava läsnäolevat ja onko heillä läsnäolo-oikeus. Toimielimen kokouksessa päätöksentekoon ottavat osaa vain toimielimen jäsenet. Hallintosäännössä voidaan määrätä muiden kuin toimielimen jäsenten läsnäolosta ja puheoikeudesta toimielimen kokouksissa. Määräykset koskevat lähinnä toimielimeen kuulumattomia luottamushenkilöitä ja kunnan henkilöstöä. Erikseen voidaan myös päättää asiantuntijan tai asianosaisen kuulemisesta toimielimen kokouksessa.

Laillisuusedellytysten selvittämiseen kuuluu, onko kokous kutsuttu koolle sillä tavoin kuin hallintosäännössä on määrätty tai toimielin on itse päättänyt. Näiden seikkojen selvittämisen jälkeen puheenjohtaja voi todeta kokouksen päätösvaltaiseksi ja laillisesti koolle kutsutuksi.

Ehdotus

Esittelijä: Juha Rehula, Kunnanjohtaja

Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Hyväksyttiin ja myönnettiin puhe- ja läsnäolo-oikeus Moona Leinoselle. Kokouksessa esittelijänä toimi kunnanjohtajan sijainen hallintojohtaja Jyri Mäntylä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

§ 157

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja tarkastetaan kahden tehtävään valitun toimesta.

Ehdotus

Esittelijä: Juha Rehula, Kunnanjohtaja

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa ovat Eeva-Riitta Kusmin ja Mira Vilkmán.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Mira Vilkmán ja Anne Lepistö.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus, § 26, 19.02.2024

Kunnanhallitus, § 41, 04.03.2024

Kunnanhallitus, § 104, 06.05.2024

Kunnanhallitus, § 158, 22.07.2024

§ 158

Valtiovarainministeriön päätös Padasjoen kunnan oikaisuvaatimukseen koskien vuoden 2024 kunnan peruspalvelujen valtionosuuspäätöstöksestä/muutoksen hakeminen Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta

PADDno-2022-31

Kunnanhallitus, 19.02.2024, § 26

Valmistelijat / lisätiedot:

Jyri Mäntylä, Juha Rehula

jiyri.mantyla@padasjoki.fi, juha.rehula@padasjoki.fi

Kunnanjohtaja

Liitteet

1 Päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 2024.pdf

2 Päätös kotikuntakorvauksen perusosasta 2024.pdf

Valtiovarainministeriö on 21.12.2023 päivätyllä päätöksellään myöntänyt Padasjoen kunnalle peruspalveluiden valtionosuutta sekä päättänyt kuntien veroperustemuutoksista johtuvista verotulomenetysten korvauksista vuodelle 2024. Padasjoen kunnalle valtionosuutta ja korvausta kohdennettiin 1.552.804 euroa, josta verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta on 786.040 euroa.

Valtionosuus sisältää kotikuntakorvaustuloa 9.100 euroa ja kotikuntakorvausmenoja 50.797 euroa sekä opetukseen liittyvä rahoitusta valtionosuutta vähentävänä 242.950 euroa. Veroperustemuutoksista johtuvaa veromenesten korvausta sisältyy valtionosuuteen 615.793 euroa.

Peruspalvelujen valtionosuus on puhuttanut kuntia koko sote-lainsäädännön toimeenpanon ajan ja on oletettavaa, että uudistuksen talousvaikutukset tulevat muuttumaan vielä jatkossakin. Ilman uusia päätöksiä valtion lakisääteisiin menoihin kohdennettu valtion osallistuminen kustannuksiin on edelleen vähenemässä. Kuntien valtionosuuksiin liittyvät leikkaukset on koetaan valtionosuusjärjestelmän tavoitteiden vastaiseksi ja valtiovarainministeriö onkin aloittanut järjestelmän uudistamiseen tähtäävän hankkeen 2023.

Padasjoen kunta viestittää Valtiovarainministeriölle, että sen sote-uudistukseen liittyvä siirtolaskelma valtionosuuksista sisältää Padasjoen osalta joko virheen tai muutoksen ja siihen liittyviin taloudellisiin vastuisiin liittyvän korjaamista edellyttään tekijän. Ministeriö on ottanut huomioon PHHYKYn vuoden 2022 tilinpäätöksessä tekemän 20 miljoonan euron palkkaharmonisointivaruuden täysimääräisesti huomioon ja PHHYKYn esittämällä kuntajaotuksella. Osakaskunnat eivät ole vastaavaa varausta tilinpäätöksessään ottaneet vastuulle. Saavutettu sovitteluratkaisu osoittaa vuoden 2022 kustannusvarauksen olleen ylimitoitettu ja näin ollen kuntaosuuden väärin kohdennetuksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

Kunnan virheelliseksi katsomat Padasjoen kunnalle asetetut rahoitukseen jälkikäteen liitetyt vastuut jätetty oikaisematta ministeriön päätöksessä.

Päijät-Hämeen kunnat ovat yhdessä selvittäneet syntynyttä tilannetta ja selvitystyö on vielä kesken. Mikäli Padasjoen kunta päättää hakea oikaisuvaatimuksella muutosta valtionvarainministeriön päätökseen, asia tulee päättää kunnanhallituksessa valtiosuus päätöksestä annetun oikaisuvaatimusohjeen mukaisesti kolmen kuukauden kuluessa valtiovarainministeriön antamasta päätöksestä.

Ehdotus

Esittelijä: Juha Rehula, Kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee tiedokseen valtiovarainministeriön päätöksen kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2024

Päätös

Hyväksyttiin.

Kunnanhallitus, 04.03.2024, § 41

Valmistelijat / lisätiedot:

Jyri Mäntylä, Juha Rehula

jiyri.mantyla@padasjoki.fi, juha.rehula@padasjoki.fi

Kunnanjohtaja

Kuntalain (410/2015) 38 §:n mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan taloutta ja 39 §:n mukaan vastaa sen taloudenhoidosta ja myös huolehtii sen sisäisestä valvonnasta ja valvoo kunnan etua. Julkishallinnon hyvä tilintarkastustapa (Suomen tilintarkastajat ry:n suositus 3/2020) kohdan 4.2 mukaan kunnanhallitus myös, yhdessä muiden tilivelvollisten kanssa, vastaa valtiosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuudesta.

Kunnanhallitukselle esitetään osana sisäistä valvontaa ja kunnan edunvalvontaa käsittelyyn valtiovarainministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön päätökset kunnalle myönnytyistä valtiosuuksista sekä valtiovarainministeriön päätökset verotulojen menetysten korvauksesta sekä kotikuntakorvausten perusosasta ja selvitetään edellä mainittujen vaikutukset kunnan talouteen.

Padasjoen kunnan rahoitusjärjestelmästä tärkeimpiä ovat verotulot ja valtiosuudet. Näistä valtiosuudet muodostuvat

- valtiovarainministeriön hallinnoimasta peruspalvelujen valtiosuudesta ja verotulojen menetysten korvauksista ja
- opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen valtiosuudesta.

Valtiovarainministeriö (VM) on päättänyt 21.12.2023 vuodelle 2024 myönnettävästä peruspalvelujen valtiosuudesta ja verotulojen menetysten korvauksesta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

Peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen ja se perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja myös kunnan omiin olosuhdetekijöihin. Merkittävin laskennallinen peruste on ikärakenne. Laskennallisista kustannuksista vähennetään kunnan omarahoitusosuus.

Valtionosuuden suuruuteen ei vaikuta se, miten kunta palvelutoimintansa järjestää ja miten paljon niiden järjestäminen kunnalle maksaa. Valtionosuuksien määräytymisessä ja tältä pohjalta tehdyssä valtiovarainministeriön päätöksessä on ristiriitaista se, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien osalta laskelmissa on huomioitu toteutuneet kustannukset.

Peruspalvelujen valtionosuutta lisäävät tai vähentävät seuraavat erät (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 618/2021, luvut neljä ja viisi):

- perusopetuksen aloittamisen johdosta maksettavan rahoituksen vähentäminen
- kunnan peruspalvelujen valtionosuuden vähentäminen kuntaan maksetun perustoimeentulotuen määrällä
- hyvinvointialueiden perustaminen ja tehtävien järjestämisvastuun siirrosta vuonna 2023 aiheutuvien taloudellisten vaikutusten rajoittaminen (muutosrajoitin 30 §)
- valtionosuusjärjestelmämuutoksen tasaus (31 §)
- sote-siirron jälkikäteistarkastuksesta johtuva valtionosuuden pysyvä lisäsiirto (57§ 4 mom.)
- määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset (32 §).

Kunnista hyvinvointialueille siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannukset on VM:n päätökseen 21.12.2023 tarkistettu kuntien lopullisten vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella (57 § 3 ja 4 mom.). Lisäksi kuntien tilinpäätöstietojen mukaisista kustannustiedoista on oikaistu niitä merkittävästi vääristävät erät 30.6.2023 voimaan tulleen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1393/2022, 7 § muutettu VNA 29.6.2023/885) perusteella. (VM 21.12.2023.)

Peruspalvelujen valtionosuuden yhteydessä maksetaan veroperustemuutoksista johtuvia verotulojen menetysten korvausta, joka vuodesta 2020 alkaen erotettiin peruspalvelujen valtionosuudesta, mutta sisältyy kirjanpidollisesti valtionosuuksiin. Kunnan varainhoitovuoden verotulojen menetystä laskettaessa sovelletaan varainhoitovuotta (2024) edeltänyttä vuotta edeltäneen vuoden (2022) verotustietoja ja varainhoitovuotta edeltäneen vuoden (2023) veroprosenttia sekä asukaslukua varainhoitovuotta edeltäneen vuoden (2023) lopussa.

VM:n 21.12.2023 päättämät valtionosuudet ja verotulojen menetysten korvaus ovat Padasjoen kunnalle seuraavat:

Peruste	VM:n päätös

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ilman verotuloihin perustuvaa tasausta	435 618
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	786 040
Verotulojen menetysten korvaus	615 793
Yhteensä	1 843 379

Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauksen perusosa maksetaan osana valtionosuusmaksusta ja se perustuu kunnan esi- ja perusopetuksen laskennallisiin kustannuksiin, ja sen määrä on eri 6-, 7-12- ja 13-15-vuotiaille. Vuoden 2024 perusosan laskennassa on käytetty varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden (2022) tietoja toteutuneista kustannuksista. Valtionosuuslaskelmassa on huomioitu myös saadut kotikuntakorvaustulo (9 100 €) ja kotikuntakorvausmenot (50 797 €) sekä lisäksi Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus, joka vähentään Padasjoen kunnan saamaa valtionosuutta 242 950 €.lla. Kotikuntakorvaustulot ja -menot kohdistetaan sivistystoimen/yhtenäiskoulun tulosalueelle.

Peruspalvelujen valtionosuus ja verotulojen menetysten korvaus ovat yleiskatteellisia eriä, joiden käytöstä palvelujen tuottamiseen kunta voi itsenäisesti päättää. Rahoituserät maksetaan kuukausittain tasaisin erin.

Valtiovarainministeriön 21.12.2023 tekemän päätöksen mukaan valtionosuudet vuodelle 2024 ovat määrältään 1 552 804 € (129 398 €/kk)

Mikäli kunta on tyytymätön tehtyihin päätöksiin, sillä on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan tehdä kirjallinen oikaisu valtiovarainministeriölle. Kotikuntakorvauksen osalta kunta voi hakea oikaisua kotikuntakorvauksen perusosan euomäärään.

VM:n edellä kuvatut päätökset on tarkasteltu eikä kotikuntakorvauksen perusosaan sekä verotulojen menetysten korvaukseen löytynyt aiheutta oikaisuvaatimuksen tekemiseen.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille. Uudistuksen rahoitusperiaatteeksi määritettiin kustannusneutraalisuus, jossa siirtyviä tuloja ja menoja tasataan koko maan tasolla.

Tulorahoitusta siirrettiin hyvinvointialueille kuntien verotuloja ja valtionosuuksia leikkaamalla sekä lisäämällä valtionosuusjärjestelmään toistaiseksi pysyvänä muutosrajoitin ja kunnan talouden tasapainotilan muutoksia rajoittava järjestelmämuutoksen tasaus. Nämä erät sisältyvät osaksi peruspalvelujen valtionosuutta. Tasaus tapahtuu siirtymäkauden aikana vuosina 2023–2027,

Lain kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (618/2021, myöhemmin valtionosuusL) 57 §:n 4 momentin mukaan vuoden 2023 erotus vähennetään jälkikäteen vuosina 2024 ja 2025.

”Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuun siirron vuoksi kunnilta hyvinvointialueille siirrettävät tulot tarkistetaan vuoden 2022

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

tilinpäätöstietojen ja verotulojen osalta valmistuneen verotuksen mukaisten maksuunpantujen verotulojen perusteella koko maan tasolla hyvinvointialueille siirtyviä kustannuksia vastaaviksi. Tulojen ja kustannusten erotus otetaan huomioon peruspalvelujen valtionosuudessa vuodesta 2024 lukien. Jos kunnilta on tarkistuksen perusteella koko maan tasolla siirtynyt tuloja vähemmän kuin kustannuksia, erotusta vastaava määrä vähennetään kunnille myönnettävästä valtionosuudesta. Jos tuloja on siirtynyt enemmän kuin kustannuksia, erotusta vastaava määrä lisätään kunnille myönnettävään valtionosuuteen. Vähennys tai lisäys otetaan huomioon valtionosuudessa kaikissa kunnissa asukasta kohti yhtä suurena eränä.”

Vuoden 2022 verotus valmistui lokakuun 2023 lopulla. VM:n päivitti valtionosuuslaskelmansa 17.11.2023, ajankohtana, jolloin kuntien talousarviot 2024 oli jo useassa kunnassa vahvistettu. Valmistuneiden laskelmien perusteella VM totesi tehtyjen verotulosiirtojen (kunnallisvero 12,64 % ja yhteisövero noin 1/3) olevan riittämättömiä kattamaan hyvinvointialueiden menoja, joiden suuruus oli kasvanut merkittävästi alkuperäisistä laskelmista. Kompensoimaan vuotta 2024 koskevaa muutosta, valtio päätti siirtää (valtionosuusL 57 § 4 mom, 21.12.2023/1235) vuoden 2023 osuus huomioitavaksi vasta vuosina 2025–2027: ”Vastaavasti vuoden 2023 osalta erotuksesta otetaan huomioon jälkikäteen valtionosuuden lisäyksenä tai vähennyksenä vuosina 2025–2027 kunakin vuonna yksi kolmasosa.”

Valtioneuvoston asetuksen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1393/2022, 7 § muutettu VNA 29.6.2023/885, myöhemmin Asetus) perusteella rahoituslaskelman pohjana oleviin kuntien ja hyvinvointialueiden ilmoittamiin vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietoihin tehtiin jälkikäteistarkastus kesäkuussa 2023. Tarkistuksessa pyydettiin tiedot mahdollisista tilinpäätöstietoja vääristävistä eristä erikseen kunnilta ja hyvinvointialueilta. Asetuksen 7 §:n mukaan:

”Tarkistettaessa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 57 §:n 3 momentissa tarkoitettuja laskelmia vuonna 2023, laskelmissa otetaan huomioon kunnan vuosille 2021 ja 2022 kuluiksi kirjaamat takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset siten, että siirtyvä palkkakustannus vastaa yhden vuoden suoriteperusteisia palkkakustannuksia. Kuntien ja kuntayhtymien on toimitettava viimeistään kesäkuun 30 päivänä 2023 valtiovarainministeriölle riittävä selvitys edellä mainituista kustannuksista ja niiden kirjausten perusteista sekä mahdollisesta tuomioistuimen päätöksestä tai sitovasta sopimuksesta, johon takautuvien kustannusten maksaminen perustuu.

Tarkistettaessa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 57 §:n 3 momentissa tarkoitettuja laskelmia vuonna 2023, vuoden 2022 tulotietoina kunnallis- ja yhteisöverotulojen osalta käytetään valmistuneen verotuksen mukaisia maksuunpantuja verotuloja.”

VM julkaisi ennakoivan ja ao tilanteenmukaan tiedossa olevan tiedon pohjalta laaditun valtionosuuslaskelman 10.10.2023. Padasjoen kunnan talousarvio laadittiin tuolloin ajankohtaisimman valtionosuuksista saatavilla olevan tiedon mukaisena. Tulloin VM päivitti siirtyvät kustannukset lopullisiksi lokakuussa 2023 10.10.2023 julkaistujen ennakkolaskelmien mukaisina.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (PHHYKY) teki vuoden 2022 tilinpäätöksessään 20 milj. euron pakollisen varauksen liittyen mahdolliseen takautuvaan palkkaharmonisaatoratkaisuun, josta Padasjoen kunnan laskennalliseksi osuudeksi ilmoitettiin hieman yli 400 000 euroa. Yhtymän ilmoitus vähentäisi Padasjoen kunnan valtionosuusrahoitusta pysyvästi vuodesta 2023 alkaen.

Lain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta (616/2021, myöhemmin toimeenpanolaki) mukaan PHHYKY:n henkilöstö siirtyi liikkeenluovutuksella hyvinvointialueelle 1.1.2023. Liikkeenluovutuksen jälkeen hyvinvointialue on jatkanut PHHYKY:n aloittamaa neuvottelua palkkojen yhdenmukaistamisesta. PHHYKY:n keskeneräisen palkkaharmonisaation osalta Padasjoen kunnan näkemys vuoden 2022 tilinpäätöksessä on ollut, että PHHYKY ei ole vastuussa tulevaan palkkaharmonisaatoratkaisuun liittyvistä korvauksista ja siten mahdollista korvausmenoa ei ole voitu pitää todennäköisenä tapahtumana. Tiedossa on, että hyvinvointialue on tehnyt sopijajärjestöjen välillä syntyneen neuvottelutuloksen jälkeen päätökset palkkaharmonisaatoratkaisun toimeenpanosta.

Huomioitavaa lisäksi on, että mahdollinen saatava ei ole erääntynyt ennen 1.1.2023. Työsopimuslain ja lain kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta mukaan luovuttaja on luovutuksensaajalle vastuussa ennen luovutusta erääntyneestä työntekijän saatavasta, jollei muuta ole sovittu. Muuta ei ole sovittu kuntayhtymän ja kaupungin tai hyvinvointialueen välillä.

Asetuksen 7 §:n mukaisesti VM:lle on toimitettava riittävä selvitys kustannuksista ja niiden kirjausten perusteista sekä mahdollisesta tuomioistuimen päätöksestä tai sitovasta sopimuksesta, joihin takautuvien kustannusten maksaminen perustuu. PHHYKY:n tekemä yksipuolinen tilinpäätösvaraus ei ole asetuksen kuvaama päätös tai sopimus.

PHHYKY:n tekemä palkkaharmonisaatiota ennakoiva tilinpäätösvaraus on muuttanut yhtymän tilinpäätöksen 2022 alijäämäiseksi. Toimeenpanolain 33 §:n mukaan kuntayhtymien jäsenkuntien on katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain (410/2015) säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueille. Edellä kuvatusti alijäämä on syntynyt kirjanpitolain perusteella tehdystä palkkaharmonisaatiota koskevasta varauksesta.

Palkkaharmonisaatiokustannus ei ole syntynyt eikä siitä ole ollut sopimusta 31.12.2022 mennessä, jolloin kuntakuntayhtymä ei liikkeenluovutuksen jälkeen ole vastuussa 1.1.2023 sovitusta kustannuksista. Näin ollen menoa ei olisi voinut pitää todennäköisenä eikä siitä olisi tullut tehdä tilinpäätösvarausta. Näin ollen ei olisi myöskään syntynyt alijäämää, johon kunnilla olisi ollut kattamisvelvollisuutta.

Päijät-Hämeen maakunnan keskuskaupunki Lahden kaupunki on lausunnut syksyllä 2022 ennen asetuksen voimaanpanoa (KH 28.11.2022 § 427) VM:lle palkkaharmonisaation vaikutuksesta kuntien yhdenmukaiseen kohteluun:

”Palkkaharmonisaatiota on toteutettu nykyisin toimivissa, vapaaehtoisesti perustetuissa sote-kuntayhtymissä etupainotteisesti verrattuna aloittaviin hyvinvointialueisiin. Jo tehdyistä palkkaharmonisaatioista aiheutuvat menot ovat

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

mukana vuosien 2021–2022 sote-kustannuksissa ja sisältyvät näin ollen myös siirtolaskelmiin." Sama kohtelu koskee PHHYKY:n kaikkia jäsenkuntien siis myös Padasjoen kuntaa.

Asetuksen 7 §:n 1 momentin mukaisesti laskelmissa otettaisiin huomioon kunnan vuosille 2021 ja 2022 kuluiksi kirjaamat takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset siten, että siirtyvä palkkakustannus vastaa yhden vuoden suoriteperusteisia palkkakustannuksia.

Aiemmin perustetuilla ja ennakoon harmonisaation toteuttaneilla sote-kuntayhtymäpohjaisilla kunnilla siirtolaskelmiin jää toteutuneet palkkaharmonisaatiokustannukset. Asetusluonnoksen mukaan myös takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset tulisivat osittain sisältymään siirtolaskelmiin. Niillä kunnilla, jotka tuottavat sotepalvelut itse, palkkaharmonisointi aloitetaan hyvinvointialueella 1.1.2023 ja tämä ei tule vaikuttamaan näiden kuntien siirtolaskelmiin. Menettely kohtelee jo palkkaharmonisaatiota toteuttaneita kuntia epäoikeudenmukaisesti.

Eri tahtisesti toteutettu palkkaharmonisaatio ja sen vaikutus siirtolaskelmiin asettaa kunnat eriarvoiseen asemaan tulevaa valtionosuusrahoitusta määritettäessä. Takautuvan palkkaharmonisaation kustannusvaikutukset tulee eliminoida kokonaan pois siirtolaskelmista, jotta ne eivät vaikuta kuntien yhdenvertaiseen kohteluun."

Edellä olevan perusteella Padasjoen kunta hakee oikaisua valtiovarainministeriön 21.12.2023 päätökseen (VN/35660/2023) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2024 siltä osin kuin peruspalvelujen valtionosuuslaskelmissa on huomioitu Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän alijäämän kattamisvelvollisuus, joka aiheutuu yhtymän tekemästä tilinpäätösvarauksesta. Mikäli valtiovarainministeriön päätös jäisi voimaan on sillä suora ja kumuloituva vaikutuksensa Padasjoen kunnan saamiin valtionosuuksiin vuodesta 2024 alkaen.

Ehdotus

Esittelijä: Juha Rehula, Kunnanjohtaja

Padasjoen kunta hakee oikaisua valtiovarainministeriön 21.12.2023 päätökseen (VN /35660/2023) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2024 siltä osin kuin peruspalvelujen valtionosuuslaskelmissa on huomioitu toimintansa päättäneen Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän alijäämän kattamisvelvollisuus, joka aiheutuu yhtymän tekemästä tilinpäätösvarauksesta.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

Valmistelijat / lisätiedot:

Jyri Mäntylä

[jyri.mantyla@padasjoki.fi](mailto: jyri.mantyla@padasjoki.fi)

Liitteet

1 Lausuntopyyntö_Päijät-Hämeen kuntien ja hyvinvointialueen kuuleminen siirtolaskelman tiedoista 24.4.2024.pdf

Valtiovarainministeriön kuntaosasto on lähettänyt Päijät-Hämeen kunnille kirjeen koskien kuntien tekemää oikaisuvaatimusta. Kirjeessä ministeriö selvittää omia näkemyksiään valtionosuuspäätöksen perusteista ja antaa kunnille mahdollisuuden tulla kuulluksi niiden osalta 3.5.2024 mennessä.

Kuulemiskirje kokonaisuudessaan toimitetaan kokouksen osanottajille oheismateriaalina. Alla on ote kirjeen sisällöstä:

"Valtiovarainministeriö pyytää myös lisäselvityksiä kuntayhtymän 20 miljoonan euron pakollisen varauksen perusteluista ja yksityiskohdista.

Valtiovarainministeriö varaa Teille mahdollisuuden esittää huomionne edellä mainittuihin vaatimuksiin ja niiden perusteisiin. Valtiovarainministeriö pyytää tarkempaa selvitystä erityisesti

- 1) perusteista, joilla kuntayhtymä on kirjannut 20 miljoonan euron pakollisen varauksen
- 2) kuntayhtymän varauksen perusteena olevien kustannusten todellisesta määrästä tämänhetkisen tiedon tai arvion mukaan (liitteeksi mahdollinen sovitteluratkaisu tai muu selvitys).
- 3) syistä, jotka ovat johtaneet mahdolliseen palkkaharmonisaatiosta tehdyn varauksen ja toteuman erotukseen
- 4) siitä, minä vuonna tehtyä työtä palkkaharmonisaatiokustannus koskee (suoriteperuste) ja voidaanko uuden tiedon valossa todeta korvauksen jaksottuvan suoriteperusteella useammalle vuodelle
- 5) varauksen kuntakohtaisesta jakautumisesta perussopimuksen mukaisesti erityisesti huomioiden ne kunnat, jotka ovat järjestäneet sosiaali- ja perusterveydenhuollon itse.

Saadun lisäselvityksen perusteella valtiovarainministeriö arvioi, onko olemassa tosiasiallisia perusteita ja oikeudellisia edellytyksiä kuntien vuoden 2024 valtionosuuspäätösten ja/tai hyvinvointialueen rahoituspäätöksen muuttamiseen siten, että niiden perusteena olevia siirtolaskelman tietoja oikaistaisiin edellä mainitun lainsäädännön nojalla ja sen tarkoitusta vastaavalla tavalla.

Pyydämme Teitä toimittamaan mahdollisen lausuntonne asiasta tai ilmoituksen siitä, että Teillä ei ole lausuttavaa osoitteella [kirjaamo.vm@gov.fi](mailto: kirjaamo.vm@gov.fi) sekä [roosa.valkama@gov.fi](mailto: roosa.valkama@gov.fi) viimeistään 3.5.2024. Vastaamatta jättäminen ei estä asian ratkaisemista."

Vastine valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön liittyen Padasjoen kunnan oikaisuvaatimukseen (kunnanhallitus 4.3.2024 § 41, jolla Padasjoen kunta haki oikaisua valtiovarainministeriön 21.12.2023 päätökseen (VN/35660/2023) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2024 siltä osin kuin peruspalvelujen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

valtionosuuslaskelmissa on huomioitu toimintansa päättäneen Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän alijäämän kattamisvelvollisuus, joka aiheutuu yhtymän tekemästä tilinpäätösvarauksesta.)

Vastine on toimitettu valtiovarainministeriölle määräajan puitteissa maininnalla, että asia kunnanhallituksen käsittelyssä kokouksessaan 6.5.2024.

Valtiovarainministeriölle

Asia: Kunnan oikaisuvaatimus VN/35660/2023 päätökseen – VM:n lausuntopyyntö oikaisuvaatimukseen liittyen

Kunnalle on esitetty seuraavat 1-6 kohdan kysymykset, joihin Padasjoen kunta vastaa seuraavalla tavalla:

1. Perusteista, joilla kuntayhtymä on kirjannut 20 milj. euron pakollisen varauksen ?

Padasjoen kunta katsoo, että Päijät-Hämeen hyvinvointialue on lainvastaisesti tehnyt esteellisenä toimijana palkkaharmonisaatiota koskevan palkkavarauksen Päijät-Hämeen hyvinvointialue tilinpäätökseen vuodelta 2022. Padasjoen kunta on kaikissa yhteyksissä kiistänyt hyvinvointialueen esittämät perusteet palkkavaraukskirjauksen osalta.

Padasjoen kunta on eri yhteyksissä käydyissä keskusteluissa hyvinvointialueen edustajien kanssa kiistänyt palkkavarauksen kirjaamisen perusteet Lain sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön toimeenpanosta (616/2021), liikkeenluovutuslain, työsopimuslain ja viranhaltijoista annetun lain vastaisena. Palkkasaatavaa ei voida katsoa eräänyneeksi eikä tältä osin ole perusteita kirjata sitä varauksiin.

Se, että Päijät-Hämeen Hyvinvointialue on tästä huolimatta tehnyt kirjauksen tilinpäätökseen, voidaan pitää vain Hyvinvointialueen edun tavoitteluna, tietoisena päätöksenä vaikuttaa omien valtionosuuksiensa määrää lisäten ja kuntien valtionosuutta vähentäen. Varausta koskevan päätöksen tehneen Päijät-Hämeen hyvinvointialueen voidaan katsoa olleen esteellinen varauspäätöksen tekemiseen, koska kirjauksesta on ollut suoraan organisaatiolle odotettavissa merkittävää etua. Päätöksentekijän puolueettomuus on oikeuskäytännön ja oikeusturvan näkökulmasta keskeisimpiä oikeusperiaatteita, joita tullee noudattaa myös kuntiin vaikuttavissa päätöksissä.

Padasjoen kunta ei hyväksy palkkaharmonisointiin liittyvää kirjausta, koska aikanaan hyvinvointikuntayhtymän tilinpäätöstä tehtäessä sopimuksen kautta syntyneitä velvoitteita ei ole ollut eikä kunta ole osallistunut sellaisen päätöksen tekemiseen, missä asiasta sovittaisiin muulla tavoin. Vuoden 2023 asetuksella ei voida säätää jälkikäteen kuntia velvoittavaa lainsäädäntöä oikeusperiaatteiden vastaisesti. Jälkikäteinen velvoittava lainsäädäntö on hyvän hallinnon ja olisi oikeusperiaatteiden vastaista.

Korkeimman oikeuden (KKO) päätöksessä 2024:9 on todettu Lapin sairaanhoitopiirin aloittaneen palkkaharmonisointiin tähtäävät konkreettiset toimenpiteet kesällä 2016 ja toteutuksen tapahtuneen 2019-2020. Oikeuskäytännöistä ei KKO:n mukaan löydy

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

täsmällistä yleisesti hyväksyttävissä olevaa enimmäisaikaa, jonka kuluessa palkkaerojen harmonisointi tulisi toteuttaa. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä muodostettiin vuonna 2017 ja palkkaharmonisointia on viety eteenpäin vuoteen 2023 saakka. Tästä mm. kuntayhtymän henkilöstöasioista vastannut viranhaltija ja yhtymän johtaja on informoinut yhtymän jäsenkuntia kuntayhtymän toiminta-aikana.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä aloitti toimintansa 1.1.2017. Kunnille on yhtymän johdon osalta tuotu esille, että palkkaharmonisointi yhtymässä on käynnistetty vuoden 2019 alusta. Palkkaharmonisointiin on kunnille annettun tiedon mukaan käytetty miljoonia euroja. KKO:n päätöksen 2024:9 pohjalta on todettavissa, että oikeuskäytännöstä ei löydy täsmällistä yleisesti hyväksyttävissä olevaa enimmäisaikaa, jonka kuluessa palkkojen harmonisointi tulisi suorittaa. Näin ollen taannehtivalle kertakorvauspäätösvaraukselle ei ole ollut oikeudellisia perusteita Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tilinpäätöksen 2022 osalta.

Yhteenvetona voidaan todeta, että palkkaharmonisaatiovaraus ei ole perustunut voimassa oleviin lakeihin tai muihin säädöksiin. Myöskään oikeuden päätös eivät tue palkkaharmonisaatiovarausta (KKO 2024:9). Päätöksentekijänä on ollut Päijät-Hämeen hyvinvointialue, jolle päätöksestä on koitunut merkittävää etua. Asetuksella ei voida tehdä kuntien oikeusasemaan jälkikäteisesti velvoittavaa sääntelyä, jonka vaikutukset ovat jäämässä pysyviksi.

2. Kuntayhtymän varauksen perusteena olevien kustannusten todellisesta määrästä tämänhetkisen tiedon tai arvion mukaan (sovitteluratkaisu)

Padasjoen kunta ei ole ollut osallisena tämän asiakokonaisuuden valmistelussa tai päätöksenteossa. Padasjoen kunnalla ei pyynnöstään huolimatta ole missään vaiheessa ollut tiedossaan perustelaskelmia varauksen tai sopimuksen osalta. Päijät-Hämeen Hyvinvointialue ei ole toimittanut Padasjoen kunnalle sopimusta, joka osoittaisi palkkaharmonisoinnin toteutuneet määrät.

Padasjoen kunta ei ole tietoinen olemassa olevien luonnoslaskelmien oikeellisuudesta tai kuntakohtaisten laskelmien tai kohdennusten perusteista. Kunnalle ei ole esitetty yksityiskohtaisia laskelmia tai tositteita luonnoslaskelman perusteista eikä kunnalla ole tietoa lopullisesta sovintosopimuksesta, mikä on tehty liikkeenluovutuksen jälkeen.

3. Syistä, jotka ovat johtaneet mahdollisen palkkaharmonisaatiosta tehdyn varauksen ja toteutuman erotukseen

Padasjoen kunta ei ole ollut osallisena tämän asiakokonaisuuden valmistelussa tai päätöksenteossa. Padasjoen kunnalla ei ole tiedossaan perustelaskelmia varauksen tai sopimuksen osalta. Kunta ei siis ole tietoinen kysytystä asiasta.

4. Siitä, minä vuonna tehtyä työtä palkkaharmonisaatiokustannus koskee (suoriteperuste) ja voidaanko uuden tiedon valossa todeta korvauksen jaksottuvan suoriteperusteella useammalle vuodelle.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

Padasjoen kunta kiistää kohdassa 1 esitetyn perustein

palkkaharmonisaatiovarauksen juridisen perusteen. Kunta on osallistunut palkkaharmonisaatiokustannuksiin sosiaali- ja terveystalvelujen tilaajana 1.1.2019 toteutuksessa olleen palkkaharmonisointiohjelman mukaisesti vuoteen 2023 saakka. Ns. ylimääräiselle palkkaharmonisaatiovaraukselle ei löydy oikeudellisia perusteita, koska palkkaharmonisaation osalta ei ole määritelty tiettyä toteuttamisaikaa /aikajännettä.

5. Varauksen kuntakohtaisesta jakautumisesta perussopimuksen mukaisesti erityisesti huomioiden ne kunnat, jotka ovat järjestäneet perusterveydenhuollon itse

Padasjoen kunta katsoo, että se ei ole osallinen varauksen valmisteluun eikä kunnalle ole annettu yksityiskohtaisempaa tietoa kustannus- tai laskentaperusteista eikä kunnan hallussa ole tietoja, joilla laskelmien oikeellisuus voitaisiin varmentaa.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän perussopimuksessa on todettu alijäämien kattamisesta seuraavaa:

Jos on nähtävissä että yhtymätasoisesti on syntymässä alijäämää, estetään alijäämän syntyminen ensisijaisesti yhtymän toimintaa sopeuttamalla. Mikäli alijäämää syntyy, alijäämä katetaan tilinpäätöksen yhteydessä siten, että kustannus kohdistuu kullekin jäsenkunnalle sen tilinpäätösvuoden palvelukäytön suhteessa.

Padasjoen kunta edellyttää oikeutta lausua kantansa niihin vastuksiin, joita Päijät-Hämeen Hyvinvointialue ministeriön kysymyksiin esittää.

Padasjoella 2. toukokuuta 2024

Juha Rehula

Kunnanjohtaja

Vastine on toimitettu valtiovarainministeriölle määräajan puitteissa tiedolla kunnanhallituksen kokousaikataulusta.

Ehdotus

Esittelijä: Juha Rehula, Kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee valtiovarainministeriön kuntaosaston kirjeen tietoonsa saatetuksi.

Kunnanhallitus hyväksyy selostusosassa olevan lausunnon vastineenaan valtiovarainministeriön kuntaosaston lähettämään lausuntopyyntöön.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

Valmistelija / lisätiedot:

Juha Rehula, Jyri Mäntylä

juha.rehula@padasjoki.fi, jyri.mantyla@padasjoki.fi

Kunnanjohtaja

Liitteet

1 VM Päätös Padasjoen kunnan oikaisuvaatimukseen 26.6.2024_VN/35660/2023

2 Valitus VO-päätöksestä HAO

Padasjoen kunnanhallitus päätti kokouksessaan 4.3.2024 § 42 hakea muutosta valtiovarainministeriön 21.12.2023 valtiosuus päätökseen (VN/35660/2023) kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2024. Kunnan muutoksenhakuun on saatu kunnan kirjaamoon ministeriön kielteinen päätös (VN/35660/2023) 26.6.2024.

Päätöksellään valtiovarainministeriö hylkää Padasjoen kunnan oikaisuvaatimuksen, koska päätös on VM. n päätöksen perustelujen mukaan kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta annetun lain (618/2021) ja sen nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen (1393/2022) mukainen.

Päätös perustuu siihen, että valtiovarainministeriö tehdessään valtiosuus päätöstä noudattaa lain ja asetuksen mukaisia kirjauksia siirtolaskelmissa huomioon otettavista eristä.

Kun Päijät-Hämeen hyvinvointialue on hyväksynyt hyvinvointikuntayhtymän tilinpäätöksen 2022 ja siihen sisältyvän tilintarkastajan hyväksymän varauksen, johon kunnille olisi ministeriön tulkinnan mukaan syntynyt katettavaa alijäämää yhtymän osalta. VM katsoo, että asetuksen mukaisesti laskelmissa tämä voidaan ottaa huomioon kuntien valtiosuutta vähentävänä.

Eläkemenoperusteinen maksu on korvautunut vuoden 2023 alusta tasausmaksulla, jota maksavat sekä hyvinvointialueet että kunnat. Päätöksessä valtiovarainministeriö toteaa, että maksun rakenteen ja määräystavan muutoksen takia se voi kohdistua kuntien maksettavaksi eri tavalla.

Padasjoen kunnan näkökulmasta on kysymys sekä periaatteellisesta että niin merkittävästä taloudellisesta pysyvästä kumuloituvasta vaikutuksesta kunnan valtiosuuden määrään, että asia tulisi saattaa hallinto-oikeuden ratkaistavaksi.

Muutoksenhakukirjelmä liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Mäntylä

Kunnanhallitus päättää,

- 1) Padasjoen kunta valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen valtiovarainministeriön 26.6.2024 tekemästä hylkäävästä päätöksestä koskien Padasjoen kunnan vuoden 2024 valtiosuus päätöstä. Valitusperusteet vastaavat valtiovarainministeriön 21.12.2023 päätöksen oikaisuvaatimuksessa ilmaistuja perusteita.
- 2) hyväksyä liitteenä olevan muutoksenhakuasiakirjan

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

- 3) että pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa
- 4) valtuuttaa hallintojohtajan tekemään valituskirjelmään teknisiä tarkennuksia

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Erillisen ohjeen mukaisesti.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§156, §157, §158

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- oppilaan arviointia (Perusopetuslaki 22 ja 42 c §).